Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (ósma izba)

z dnia 14 listopada 2012 r.*

Konkurencja — Postępowanie administracyjne — Skarga o stwierdzenie nieważności — Akty wydane w toku kontroli — Akty pośrednie — Niedopuszczalność — Decyzja nakazująca przeprowadzenie kontroli — Obowiązek uzasadnienia — Ochrona życia prywatnego — Poszlaki o wystarczająco poważnym charakterze — Kontrola sądowa

W sprawie T-135/09

Nexans France SAS, z siedzibą w Paryżu (Francja),

Nexans SA, z siedzibą w Paryżu,

reprezentowane przez M. Powella, solicitor, adwokata J.P. Trana Thieta oraz G. Forwood, barrister,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez X. Lewisa oraz N. von Lingena, a następnie przez N. von Lingena oraz V. Di Bucciego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot, po pierwsze, żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2009) 92/1 z dnia 9 stycznia 2009 r. nakazującej Nexans SA i jej spółce zależnej Nexans France SAS poddanie się kontroli na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 [WE] i 82 [WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) (sprawa COMP/39.610); po drugie, żądanie, aby Sąd uznał, że podjęta przez Komisję podczas tej kontroli decyzja o skopiowaniu w całości zawartości niektórych plików informatycznych w celu ich analizy w jej biurach jest niezgodna z prawem; po trzecie, żądanie stwierdzenia nieważności podjętej przez Komisję decyzji o przesłuchaniu pracownika Nexans France w trakcie kontroli oraz, po czwarte, żądanie mające na celu, by Sąd nakazał Komisji podjęcie pewnych działań,

SĄD (ósma izba),

w składzie: L. Truchot, prezes, M.E. Martins Ribeiro i H. Kanninen (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: J. Weychert, administrator,

uwzględniając postępowanie pisemne i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 19 października 2011 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

1 Skarżące, Nexans SA i jej spółka zależna, której jest jedynym właścicielem, Nexans France SAS, to dwie spółki francuskie prowadzące działalność w sektorze kabli elektrycznych.

2 W drodze decyzji C(2009) 92/1 z dnia 9 stycznia 2009 r. Komisja Wspólnot Europejskich zobowiązała Nexans SA i wszystkie bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez nią przedsiębiorstwa, włącznie z Nexans France, do poddania się kontroli na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia Rady nr 1/2003 z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 [WE] i 82 [WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) (zwanej dalej „decyzją w sprawie kontroli").

3 Artykuł 1 decyzji w sprawie kontroli ma następujące brzmienie:

„Nexans […] i wszystkie bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez nią (nie) przedsiębiorstwa, włącznie z Nexans France […] mają na podstawie niniejszej decyzji obowiązek poddania się kontroli dotyczącej [jej] (ich) ewentualnego uczestnictwa w porozumieniach antykonkurencyjnych lub uzgodnionych praktykach sprzecznych z art. 81 [WE…] w odniesieniu do dostawy kabli elektrycznych i materiałów z nimi związanych, włącznie z, między innymi, podwodnymi kablami elektrycznymi wysokiego napięcia i, w niektórych przypadkach, podziemnymi kablami elektrycznymi wysokiego napięcia, obejmujących przedkładanie uzgodnionych wspólnie ofert w ramach zamówień publicznych, przydział klientów oraz bezprawną wymianę informacji mających szczególne znaczenie z handlowego punktu widzenia dotyczących dostawy tych produktów.

Kontrola może odbyć się we wszystkich pomieszczeniach kontrolowanych przez dane przedsiębiorstwo […]

Nexans […] i wszystkie bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez nią (nie) przedsiębiorstwa, włącznie z Nexans France, umożliwiają urzędnikom i innym osobom upoważnionym przez Komisję do przeprowadzenia kontroli oraz urzędnikom i innym osobom upoważnionym przez organ ochrony konkurencji państwa członkowskiego do pomocy im lub wyznaczonym przez ten organ w tym celu dostęp do wszelkich pomieszczeń i środków transportu w zwyczajowych godzinach pracy przedsiębiorstwa. Nexans przedstawia do kontroli księgi i wszelkie inne dokumenty handlowe, bez względu na rodzaj ich nośnika, jeżeli urzędnicy i inne upoważnione do tego osoby o to proszą i umożliwia im ich zbadanie na miejscu oraz zabranie lub uzyskanie w każdej formie kopii lub wyciągów z tych ksiąg lub dokumentów. Zezwala ona na pieczętowanie wszelkich pomieszczeń handlowych i ksiąg lub dokumentów na czas i w zakresie koniecznym do przeprowadzenia kontroli. Udziela ona niezwłocznie na miejscu wyjaśnień ustnych dotyczących przedmiotu i celu kontroli, jeżeli ci urzędnicy lub te osoby o to proszą i zezwala każdemu przedstawicielowi lub członkowi personelu na udzielenie takich wyjaśnień. Zezwala ona na zarejestrowanie tych wyjaśnień w jakiejkolwiek formie" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

4 W art. 2 decyzji w sprawie kontroli Komisja precyzuje, że kontrola może rozpocząć się w dniu 28 stycznia 2009 r. W art. 3 owej decyzji Komisja wskazuje, że decyzja w sprawie kontroli zostanie doręczona przedsiębiorstwu, do którego jest skierowana, tuż przed kontrolą.

5 Decyzja w sprawie kontroli jest uzasadniona w następujący sposób:

„Komisja otrzymała informacje, zgodnie z którymi dostawcy kabli elektrycznych, włącznie z przedsiębiorstwami, do których ta decyzja jest skierowana, uczestniczą lub uczestniczyli w porozumieniach lub uzgodnionych praktykach związanych z dostawą kabli elektrycznych i materiałów z nimi związanych, włącznie z między innymi podmorskimi kablami elektrycznymi

wysokiego napięcia i, w niektórych przypadkach, podziemnymi kablami elektrycznymi wysokiego napięcia, obejmujących przedkładanie uzgodnionych wspólnie ofert w ramach zamówień publicznych, przydział klientów oraz bezprawną wymianę informacji mających szczególne znaczenie z handlowego punktu widzenia dotyczących dostawy tych produktów.

[…]

Zgodnie z informacjami otrzymanymi przez Komisję [t]e porozumienia lub uzgodnione praktyki […], które zostały wdrożone najpóźniej w 2001 r., nadal obecnie istnieją. […] mają one prawdopodobnie zasięg światowy.

Jeżeli okaże się, że zarzuty te są uzasadnione, wyżej opisane porozumienia lub uzgodnione praktyki stanowią bardzo poważne naruszenia art. 81 [WE].

Aby umożliwić Komisji kontrolę wszystkich okoliczności faktycznych dotyczących zarzucanych porozumień i uzgodnionych praktyk oraz kontekstu, w jakim miały one miejsce, konieczne jest przeprowadzenie kontroli na podstawie art. 20 rozporządzenia […] nr 1/2003.

[…]".

6 W środę 28 stycznia 2009 r. inspektorzy Komisji (zwani dalej „inspektorami"), którym towarzyszyli przedstawiciele Autorité de la concurrence (organu ochrony konkurencji) (Francja), udali się do pomieszczeń Nexans France, aby przeprowadzić kontrolę na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 (zwaną dalej „kontrolą"). Decyzja w sprawie kontroli została przekazana przedsiębiorstwu, które udostępniło inspektorom salę zebrań. Adwokat skarżących wspierał je we wszystkich czynnościach odnoszących się do kontroli.

7 Inspektorzy wyrazili chęć zbadania dokumentów oraz komputerów niektórych pracowników Nexans France, a mianowicie pana A ([*poufne*] [1] – departament „Wysokie napięcie"), pana B ([*poufne*] – departament „Wysokie napięcie") i pana C ([*poufne*] z jednostki biznesowej „Wysokie napięcie ziemne"). Inspektorów poinformowano, że pan C jest w podróży ze swym komputerem i wróci dopiero w piątek 30 stycznia 2009 r.

8 Inspektorzy w pierwszej kolejności zbadali dokumenty papierowe w biurach panów A, B i C oraz w biurze ich wspólnej asystentki. Następnie sporządzili kopie binarne („forensic image") twardych dysków komputerów panów A, B i D ([*poufne*] – departament „Wysokie napięcie"). W celu umożliwienia wyszukiwania według słów kluczowych w informacjach zawartych w tych komputerach wykorzystali oprogramowanie, które w nocy sporządziło wykaz tych informacji.

9 W drugim dniu kontroli, a mianowicie w czwartek 29 stycznia 2009 r., inspektorzy zbadali szereg dokumentów znalezionych w biurach panów C i E ([*poufne*] – departament „Wysokie napięcie"), a także korespondencję elektroniczną panów A, B i E oraz kopie binarne twardych dysków komputerów panów A, B i D.

10 Pan B poinformował inspektorów, że musi spotkać się z panem C w dniu 29 czerwca 2009 r. wieczorem. Zaproponował, że weźmie komputer pana C i przyniesie go do pomieszczeń Nexans France nazajutrz rano, co też uczynił.

11 W trzecim dniu kontroli, w piątek 30 stycznia 2009 r., inspektorzy zawiadomili skarżące, że chcą zażądać od pana C wyjaśnień w przedmiocie niektórych dokumentów, w szczególności korespondencji elektronicznej znalezionej głównie w komputerze pana A, której pan C był bądź adresatem, bądź

1 — Pominięte dane poufne.

nadawcą, bądź adresatem w dokładnej kopii. Po południu pan C, któremu towarzyszyli dwaj adwokaci skarżących, odpowiedział na pytania inspektorów. Pytania te, jak również odpowiedzi na nie zostały zapisane w załączniku do protokołu kontroli, który podpisali przedstawiciele skarżących.

12 Podobnie w piątek 30 stycznia 2009 r. inspektorzy zbadali zawartość twardego dysku znajdującego się w komputerze pana C i odzyskali wiele plików, dokumentów i korespondencji elektronicznej, ich zdaniem istotnych dla dochodzenia, które usunięto pomiędzy początkiem kontroli a dniem 30 stycznia 2009 r. Skopiowali oni dwa zbiory korespondencji elektronicznej na dwa informatyczne nośniki danych (zwanych dalej „IND"). Skopiowali oni również na dwa IND całą korespondencję elektroniczną znalezioną w komputerze pana A. Te cztery IND umieszczono w opieczętowanych, a następnie podpisanych przez przedstawiciela skarżących kopertach. Inspektorzy postanowili przywieźć te koperty do biur Komisji w Brukseli (Belgia). Komputer pana C, jak również IND znaleziony w jego biurze umieszczono w szafie, którą inspektorzy opieczętowali. Twarde dyski komputerów Komisji wykorzystane do celów przeszukiwania zostały następnie wyczyszczone. Na koniec inspektorzy powiadomili skarżące, że poinformują je o dniu przeprowadzenia dalszej kontroli. Skarżące wskazały, że wolą, aby ewentualna kontrola twardego dysku komputera pana C miała miejsce w pomieszczeniach Nexans France, a nie w biurach Komisji.

13 Inspektorzy powrócili do pomieszczeń Nexans France we wtorek 3 lutego 2009 r. Otworzyli opieczętowaną szafę zawierającą IND znaleziony w biurze pana C, a także jego komputer. Poddali kontroli na miejscu IND, wydrukowali i zatrzymali dwa dokumenty uzyskane z IND oraz oddali ten nośnik przedstawicielom skarżących. Następnie sporządzili trzy kopie binarne twardego dysku znajdującego się w komputerze pana C na trzech IND. Inspektorzy przekazali jeden z trzech IND przedstawicielom skarżących na ich wniosek, a dwa pozostałe umieścili w opieczętowanych kopertach, które przewieźli do Brukseli, przyjąwszy do wiadomości okoliczność, że skarżące kwestionują zgodność z prawem tej procedury. Inspektorzy wskazali, że opieczętowane koperty zostaną otwarte jedynie w pomieszczeniach Komisji w obecności przedstawicieli skarżących.

14 W dniu 2 marca 2009 r. zawierające IND koperty opieczętowane w pomieszczeniach Nexans France otwarto w biurach Komisji w obecności adwokatów skarżących. Dokumenty zapisane na tych IND zostały zbadane i inspektorzy wydrukowali na papierze te, które uznali za istotne dla dochodzenia. Drugą papierową kopię tych dokumentów oraz ich wykaz przekazano adwokatom skarżących. Proces ten zakończył się w dniu 11 marca 2009 r. Biuro, w którym zbadano dokumenty i IND, było opieczętowywane na koniec każdego dnia pracy w obecności adwokatów skarżących i nazajutrz otwierane, zawsze w ich obecności.

Przebieg postępowania i żądania stron

15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 7 kwietnia 2009 r. skarżące wniosły skargę w niniejszej sprawie.

16 Wskutek zmiany składu izb Sądu sędzia sprawozdawca został przydzielony do ósmej izby, której w związku z tym przekazano niniejszą sprawę.

17 Pismem z dnia 14 stycznia 2011 r. skarżące wniosły o włączenie do akt sprawy dwóch wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wydanych po złożeniu repliki, które mają ich zdaniem znaczenie dla badania dopuszczalności skargi (wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 21 grudnia 2010 r.: w sprawie Primagaz przeciwko Francji, skarga nr 29613/08; w sprawie Société Canal Plus przeciwko Francji, skarga nr 29408/08), zaś ich wniosek został uwzględniony w drodze postanowienia Sądu z dnia 26 stycznia 2011 r. Sąd wezwał Komisję do przedstawienia uwag w przedmiocie tych wyroków, co instytucja ta uczyniła w wyznaczonym terminie.

18 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd postanowił otworzyć postępowanie ustne. W ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem w dniu 20 września 2011 r. Sąd skierował do Komisji pytania na piśmie i wezwał ją do przedstawienia kopii dokumentu Komisji wskazanego przez skarżące w ich dokumentach procesowych i zatytułowanego „Nota wyjaśniająca dotycząca zezwolenia na przeprowadzenie kontroli w wykonaniu decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003". Komisja zastosowała się do treści tego wezwania w wyznaczonym terminie.

19 Na rozprawie w dniu 19 października 2011 r. wysłuchano wystąpień stron oraz ich odpowiedzi na pytania Sądu. Pod koniec rozprawy Sąd postanowił nie zamykać postępowania ustnego.

20 Pismem z dnia 25 października 2011 r. skarżące przekazały Sądowi wyjaśnienia faktyczne dotyczące uwag, które przedstawiły na rozprawie. Sąd włączył to pismo do akt postanowieniem z dnia 16 listopada 2011 r. i wezwał Komisję do przedstawienia uwag w tym względzie, czego dokonała ona w wyznaczonym terminie.

21 Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2011 r. Sąd nakazał Komisji przedstawienie niektórych dokumentów w ramach środków dowodowych przewidzianych w art. 65 regulaminu postępowania i określił zasady zapoznania się z nimi przez skarżące. Komisja zastosowała się do tego środka dowodowego w wyznaczonym terminie.

22 W ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem w dniu 21 grudnia 2011 r. Sąd skierował do Komisji pytanie na piśmie i wezwał ją do sporządzenia tłumaczenia na język postępowania niektórych fragmentów dwóch dokumentów, które ona wcześniej przedstawiła. Komisja zastosowała się do tego wezwania w wyznaczonym terminie.

23 W dniu 24 stycznia 2012 r. skarżące zapoznały się w sekretariacie Sądu z dokumentami określonymi w pkt 21 powyżej. W dniu 2 marca 2012 r. przedstawiły one uwagi dotyczące tych dokumentów. W dniu 26 marca 2012 r. Komisja przedstawiła uwagi dotyczące uwag skarżących.

24 W dniu 23 kwietnia 2012 r. postępowanie ustne zostało zamknięte. Postanowieniem z dnia 1 października 2012 r. postępowanie ustne zostało otwarte na nowo. W ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem w dniu 2 października 2012 r. Sąd skierował pytanie na piśmie do Komisji, która zastosowała się do tego wezwania w wyznaczonym terminie. Postępowanie ustne następnie zamknięto w dniu 22 października 2012 r.

25 Skarżące wnoszą do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie kontroli;

— stwierdzenie, że decyzja Komisji o zajęciu kopii niektórych plików informatycznych i twardego dysku znajdującego się w komputerze pana C w celu ich przeanalizowania w jej biurach w Brukseli w późniejszym terminie jest niezgodna z prawem;

— stwierdzenie nieważności decyzji Komisji o przesłuchaniu pana C;

— nakazanie Komisji zwrotu Nexans France wszelkich dokumentów lub dowodów, które zdobyła ona ewentualnie na podstawie ww. decyzji, włącznie – i to bez ograniczeń – z dokumentami nieobjętymi zakresem kontroli, dokumentami związanymi z projektami dotyczącymi kabli elektrycznych i odnoszącymi się do terytoriów położonych poza Europejskim Obszarem Gospodarczym (EOG), dokumentami zajętymi w nieprawidłowy sposób i przewiezionymi do Brukseli oraz zeznaniami uzyskanymi na podstawie przesłuchania pana C;

— nakazanie Komisji powstrzymania się od użycia, dla celów postępowania w sprawie naruszenia reguł konkurencji, jakichkolwiek dokumentów lub dowodów, które uzyskała ona ewentualnie na podstawie unieważnionych decyzji;

— nakazanie Komisji powstrzymania się od przekazania tych dokumentów lub dowodów (czy też materiałów lub informacji z nich wynikających) innym organom ochrony konkurencji;

— podjęcie innych kroków, które Sąd uzna za niezbędne;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

26 Komisja wnosi do Sądu o:

— uznanie za niedopuszczalną opinii prawnej przedstawionej przez skarżące w załączeniu do repliki na poparcie ich argumentów dotyczących kwestii dopuszczalności niektórych z przedstawionych przez nie żądań;

— odrzucenie żądań skarżących od drugiego do siódmego jako niedopuszczalnych;

— oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

27 Na trzy pierwsze żądania przedstawione przez skarżące składają się trzy żądania o stwierdzenie nieważności, z których każde dotyczy aktu wydanego przez Komisję w celu przeprowadzenia kontroli lub przy okazji kontroli.

28 Pierwszym z trzech aktów zakwestionowanych przez skarżące jest decyzja w sprawie kontroli. Drugi i trzeci akt (zwane dalej „spornymi aktami”) zostały natomiast wydane przez inspektorów podczas kontroli. Odnosi się to odpowiednio do decyzji o sporządzeniu kopii binarnej kilku plików informatycznych i twardego dysku pochodzącego z komputera pana C w celu przeprowadzenia ich analizy w biurach Komisji w późniejszym terminie, jak również decyzji o przesłuchaniu pana C.

29 Przedstawione przez skarżące żądania od czwartego do siódmego są żądaniami mającymi na celu, by Sąd nakazał Komisji podjęcie pewnych działań.

30 Co się tyczy dopuszczalności, Komisja twierdzi, po pierwsze, że sporne akty nie są aktami zaskarżalnymi, a zatem żądania skarżących o stwierdzenie nieważności tych aktów są niedopuszczalne. Następnie utrzymuje ona, że żądania skarżących, w których domagają się one od Sądu, aby skierował do Komisji nakazy, są również niedopuszczalne. Wreszcie Sąd powinien uznać za niedopuszczalną opinię prawną, którą skarżące załączyły do repliki (zwaną dalej „sporną opinią”), na poparcie ich argumentów dotyczących kwestii dopuszczalności żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów.

31 Co do istoty sprawy Komisja utrzymuje, że należy oddalić zastrzeżenia podniesione przez skarżące na poparcie ich żądań stwierdzenia nieważności.

32 Należy przede wszystkim zbadać żądanie stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie kontroli, której dopuszczalność nie jest kwestionowana, a następnie dopuszczalność spornej opinii oraz żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów i na koniec, żądań mających na celu, by Sąd nakazał Komisji podjęcie pewnych działań.

1. *W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie kontroli*

33 Skarżące podnoszą zasadniczo tylko jeden zarzut na poparcie żądania stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie kontroli oparty na naruszeniu art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 i praw podstawowych, a mianowicie prawa do obrony, prawa do rzetelnego procesu, prawa do niesamooskarżania się, domniemania niewinności i prawa do poszanowania życia prywatnego. Zarzut ten dzieli się na dwie części odnoszące się z jednej strony do nadmiernie szerokiego i niejasnego charakteru gamy produktów objętych decyzją w sprawie kontroli, a z drugiej strony nadmiernie szerokiego zasięgu geograficznego tej decyzji.

W przedmiocie części pierwszej odnoszącej się do nadmiernie szerokiego i niejasnego charakteru gamy produktów objętych decyzją w sprawie kontroli

34 Przedstawione przez skarżące w ramach tej części zarzutu argumenty można rozumieć w ten sposób, że w decyzji w sprawie kontroli Komisja nie określiła wystarczająco przedmiotu i celu kontroli. Podnoszą one w tym celu dwa zastrzeżenia.

35 W ramach pierwszego zastrzeżenia skarżące zarzucają zasadniczo Komisji nieścisłość decyzji w sprawie kontroli w odniesieniu do oznaczenia objętych nią produktów. Nieścisłość ta uniemożliwiła skarżącym skorzystanie z przysługującego im prawa do obrony i do odróżnienia dokumentów, do których wglądu Komisja była uprawniona i które mogła skopiować, od pozostałych dokumentów będących w posiadaniu Nexans France i w odniesieniu do których nie musiały one znosić takiej ingerencji w sferę ich prywatnej działalności. Komisja mogła zatem wszcząć „ekspedycję badawczą" i szukać w pomieszczeniach tego przedsiębiorstwa dokumentów i informacji przydatnych w celu wykrycia ewentualnych naruszeń reguł konkurencji w ramach całej działalności skarżących, a nie tylko w ramach sektora objętego dochodzeniem.

36 W drugim zastrzeżeniu skarżące twierdzą, że Komisja dysponowała szczegółowymi informacjami pozwalającymi jej podejrzewać istnienie naruszenia reguł konkurencji tylko w sektorze podmorskich kabli wysokiego napięcia, co potwierdza ich zdaniem zachowanie inspektorów w trakcie kontroli oraz komunikat prasowy Komisji.

37 W celu zbadania dwóch zastrzeżeń wysuniętych przez skarżące należy na wstępie przypomnieć niektóre zasady regulujące z jednej strony obowiązkową treść wydanych przez Komisję decyzji nakazujących przeprowadzenie kontroli na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003, a z drugiej strony – kontrolę, jaką sąd Unii Europejskiej może przeprowadzić w zakresie uzasadnionego charakteru takiej kontroli.

Uwagi wstępne

38 Artykuł 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 określa istotne elementy, jakie powinna zawierać decyzja Komisji nakazująca przeprowadzenie kontroli. Przepis ten ma następujące brzmienie:

„Przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw są zobowiązane do podporządkowania się kontroli nakazanej przez Komisję w drodze decyzji. Decyzja zawiera określenie przedmiotu i celu kontroli, termin jej rozpoczęcia i pouczenie o karach przewidzianych w art. 23 i 24 oraz o prawie do wniesienia odwołania od decyzji do Trybunału Sprawiedliwości […]".

39 Nałożony na Komisję obowiązek wskazania przedmiotu i celu kontroli stanowi zasadniczy wymóg, aby z jednej strony wykazać uzasadniony charakter planowanej ingerencji w obrębie danych przedsiębiorstw, umożliwiając im określenie zakresu ich obowiązku współpracy, a z drugiej strony chronić ich prawo do obrony (wyrok Trybunału z dnia 17 października 1989 r. w sprawach połączonych od 97/87 do 99/87 Dow Chemical Ibérica i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 3165, pkt 26).

40 W odniesieniu do uzasadnionego charakteru planowanej ingerencji i zakresu obowiązku współpracy danych przedsiębiorstw należy zaznaczyć, że wymóg ochrony przed arbitralnymi lub dysproporcjonalnymi ingerencjami władzy publicznej w sferę prywatnej działalności osoby, zarówno fizycznej, jak i prawnej, stanowi ogólną zasadę prawa Unii (zob. wyrok Trybunału z dnia 22 października 2002 r. w sprawie C-94/00 Roquette Frères, Rec. s. I-9011, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo). Zasada ta została ustanowiona w art. 7 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, proklamowanej w Nicei w dniu 7 grudnia 2000 r. (Dz.U. C 364, s. 1), zgodnie z którym to artykułem „[k]ażdy ma prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się".

41 Co się tyczy ochrony prawa do obrony danych przedsiębiorstw przede wszystkim należy zaznaczyć, że Komisja powinna przestrzegać tego prawa zarówno w ramach postępowań administracyjnych, które mogą doprowadzić do nałożenia sankcji, jak i w toku dochodzenia wstępnego, ponieważ należy zapobiec temu, by skorzystanie z prawa do obrony nie zostało w sposób nieodwracalny udaremnione w toku wstępnych dochodzeń, w tym w szczególności na etapie kontroli, które to postępowania mogą mieć determinujące znaczenie dla przeprowadzenia dowodu nielegalnego charakteru zachowań przedsiębiorstw, mogących stanowić podstawę do pociągnięcia ich do odpowiedzialności (wyrok Trybunału z dnia 21 września 1989 r. w sprawach połączonych 46/87 i 227/88 Hoechst przeciwko Komisji, Rec. s. 2859, pkt 15).

42 W dalszej kolejności, ponieważ wymóg wskazania przez Komisję przedmiotu i celu kontroli jest podstawową gwarancją prawa zainteresowanych przedsiębiorstw do obrony, zakres obowiązku uzasadnienia decyzji w sprawie kontroli nie może zostać ograniczony ze względów związanych ze skutecznością dochodzenia. W tym względzie należy wyjaśnić, że chociaż Komisja nie ma obowiązku przekazania adresatowi decyzji w sprawie kontroli wszystkich informacji, jakie posiada na temat domniemanych naruszeń, ani dokonania ścisłej kwalifikacji prawnej tych naruszeń, to ma ona obowiązek jasno wskazać domniemania, jakie zamierza zweryfikować (ww. w pkt 39 wyrok w sprawach połączonych Dow Chemical Ibérica i in. przeciwko Komisji, pkt 45).

43 Sąd Unii może również przeprowadzić kontrolę decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 w celu upewnienia się, że decyzja ta nie jest arbitralna, to jest innymi słowy, że nie została ona wydana w braku okoliczności faktycznych mogących uzasadniać kontrolę. Należy bowiem przypomnieć, że kontrole podejmowane przez Komisję służą zebraniu dokumentacji koniecznej do sprawdzenia rzeczywistego istnienia i zakresu określonej sytuacji faktycznej i prawnej, na temat której Komisja dysponuje już pewnymi informacjami. W ramach tej kontroli sąd Unii powinien upewnić się, że istnieją wystarczająco poważne poszlaki pozwalające podejrzewać naruszenie reguł konkurencji przez dane przedsiębiorstwo (zob. ww. w pkt 40 wyrok w sprawie Roquette Frères, pkt 54, 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 To właśnie w świetle całości powyższych rozważań należy zastosować orzecznictwo sądu Unii, zgodnie z którym z jednej strony nie jest niezbędne, aby uzasadnienie decyzji w sprawie kontroli zawierało dokładne określenie rynku właściwego, pod warunkiem że decyzja ta zawiera istotne elementy wskazane w pkt 38 powyżej (ww. w pkt 39 wyrok w sprawach połączonych Dow Chemical Ibérica i in. przeciwko Komisji, pkt 46), a z drugiej strony Komisja jest jednak zobowiązana przedstawić w tej decyzji opis istotnych cech charakterystycznych podejrzewanego naruszenia, wskazując w szczególności domniemany rynek właściwy (wyrok Sądu z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie T-340/04 France Télécom przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-573, pkt 52).

45 O ile bowiem na etapie kontroli Komisja nie jest zobowiązana do dokładnego określenia rynku, którego dotyczy jej dochodzenie, o tyle powinna ona wystarczająco sprecyzować sektory objęte zarzucanym naruszeniem, którego dotyczy dochodzenie, aby umożliwić z jednej strony danemu przedsiębiorstwu ograniczenie zakresu jego współpracy do działalności tego przedsiębiorstwa związanej z sektorami, w odniesieniu do których Komisja ma wystarczająco poważne poszlaki pozwalające podejrzewać

naruszenie reguł konkurencji i uzasadniające ingerencję w sferę prywatnej działalności tego przedsiębiorstwa, a z drugiej strony sądowi Unii zbadanie w danym przypadku wystarczającego charakteru tych poszlak w tym względzie.

W przedmiocie pierwszego zastrzeżenia dotyczącego nieścisłości decyzji w sprawie kontroli w odniesieniu do oznaczenia objętych nią produktów

46 Jak przedstawiono w pkt 3 i 5 powyżej, Komisja wskazała w decyzji w sprawie kontroli, że przedmiotem jej dochodzenia jest „dostaw[a] kabli elektrycznych i materiałów z nimi związanych, włącznie z między innymi podmorskimi kablami elektrycznymi wysokiego napięcia i, w niektórych przypadkach, podziemnymi kablami elektrycznymi wysokiego napięcia".

47 W odpowiedzi na skargę i w duplice Komisja wskazuje, przynajmniej w sposób dorozumiany, że decyzja w sprawie kontroli nie dotyczyła wszystkich rodzajów kabli elektrycznych i materiałów z nimi związanych. Twierdzi ona bowiem, że uzasadnienie tej decyzji, „a w szczególności opis poszczególnych produktów objętych bardziej ogólnym pojęciem »kable elektryczne«[,] pozwalał skarżącym zrozumieć bez trudu, że kontrola nie będzie dotyczyła jakichkolwiek kabli elektrycznych, lecz konkretnie tych wymienionych przykładowo w decyzji [w sprawie kontroli]".

48 Zdaniem Komisji przedmiot jej dochodzenia obejmował zatem raczej „kable wykorzystywane w przesyłaniu energii elektrycznej, na przykład z elektrowni aż do podstacji lub w połączeniach pomiędzy sieciami elektrycznymi", ponieważ rodzaje kabli elektrycznych wyraźnie wymienione w decyzji w sprawie kontroli stanowią konkretne przykłady tej kategorii, co wynika jej zdaniem w wystarczająco jasny sposób z brzmienia tej decyzji i z jej kontekstu.

49 Jednakże przedmiotu dochodzenia określonego w decyzji w sprawie kontroli nie można interpretować w taki sposób, jak proponuje to Komisja w odpowiedzi na skargę i w duplice.

50 Uzasadnienie decyzji w sprawie kontroli dotyczy bowiem wyraźnie wszystkich kabli elektrycznych. Wyrażenie „włącznie z między innymi" oraz wyrażenie „i, w niektórych przypadkach", wykorzystane przez Komisję w oznaczeniu przedmiotu dochodzenia, ukazują, że podmorskie kable elektryczne wysokiego napięcia i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia zostały przytoczone przez Komisję tylko jako przykłady szerszej gamy produktów i potencjalnie obejmują wszelkie rodzaje kabli elektrycznych, jak również wszelkie materiały związane z wykorzystaniem i z instalacją tych kabli.

51 Ponadto w odpowiedzi na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r. oraz na rozprawie Komisja wskazała – wbrew temu, co twierdzi ona w odpowiedzi na skargę i w duplice – że decyzja w sprawie kontroli dotyczy wszystkich kabli elektrycznych, a nie tylko kabli elektrycznych wymienionych przykładowo w tej decyzji.

52 Jak podkreślają skarżące, wyrażenie „kable elektryczne" może odpowiadać jakimkolwiek rodzajom kabli wykorzystywanym w przesyłaniu prądu elektrycznego. Ponadto decyzja w sprawie kontroli nie precyzuje produktów, które mogą należeć do kategorii „materiałów z nimi związanych". Decyzja ta dotyczy zatem bardzo dużej liczby produktów. Jak twierdzą skarżące, produkty tak zróżnicowane jak przewody telefoniczne, kable elektryczne wysokiego napięcia, kable rozprowadzające energię elektryczną w gospodarstwach domowych lub okablowanie do elektrycznych artykułów gospodarstwa domowego mogą należeć do ogólnej kategorii „kabli elektrycznych". Co więcej, produkty takie jak transformatory, komutatory lub liczniki energii elektrycznej mogą należeć do ogólnej kategorii materiałów związanych z kablami elektrycznymi. Jak skarżące jeszcze zaznaczają, uzasadnienie to mogłoby obejmować całą działalność przedsiębiorstwa, które produkuje kable do przesyłu energii elektrycznej, nawet jeżeli ta działalność mogłaby należeć do bardzo odmiennych sektorów.

53 Tymczasem należy zaznaczyć, że powołując się w decyzji w sprawie kontroli na wszystkie kable elektryczne i wszystkie materiały związane z tymi kablami, Komisja, wbrew twierdzeniom skarżących, wywiązała się z ciążącego na niej obowiązku określenia przedmiotu swego dochodzenia.

54 Sformułowania przyjęte bowiem w art. 1 i w uzasadnieniu decyzji w sprawie kontroli, nawet jeżeli mogłyby być one ujęte w sposób mniej dwuznaczny, umożliwiły skarżącym określenie zakresu ich obowiązku współpracy. Skarżące powinny zrozumieć, że decyzja w sprawie kontroli nie wyłączała kabli elektrycznych innych niż konkretnie wymienione w tej decyzji i że skarżące były zasadniczo zobowiązane przedstawić Komisji wszelkie żądane informacje dotyczące wszystkich kabli elektrycznych i materiałów, które zazwyczaj są wprowadzane do obrotu z tymi kablami lub przeznaczone do uzupełniającego wykorzystania. Z decyzji w sprawie kontroli skarżące mogły wywnioskować, że wszelki sprzeciw z ich strony, aby Komisja otrzymała lub zwróciła się do nich o przedstawienie dokumentów dotyczących tych produktów, mógłby podlegać sankcji na podstawie art. 23 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003.

55 Decyzja w sprawie kontroli określa również przedmiot dochodzenia, względem którego Sąd może skontrolować, w razie potrzeby, wystarczająco poważny charakter poszlak, jakimi dysponowała Komisja przy wydawaniu tej decyzji w celu uzasadnienia ingerencji w sferę prywatnej działalności skarżących dotyczącej całej ich działalności.

56 Precyzji decyzji w sprawie kontroli w odniesieniu do określenia produktów objętych kontrolą nie można, wbrew twierdzeniom skarżących, kwestionować na tej podstawie, że w decyzjach wydanych przez Komisję przed decyzją w sprawie kontroli, a w szczególności w swej decyzji z dnia 19 lipca 2000 r. uznającej koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem oraz z funkcjonowaniem porozumienia EOG (sprawa COMP/M.1882 – Pirelli/BICC) (Dz.U. 2003, L 70, s. 35), Komisja wyróżniła szereg odrębnych rynków wśród produktów objętych dochodzeniem, a mianowicie z jednej strony rynek kabli bardzo wysokiego i wysokiego napięcia, a z drugiej strony rynek kabli niskiego i średniego napięcia. Komisja była bowiem zobowiązana do dokładnego określenia rynków objętych koncentracją, która doprowadziła do wydania tej decyzji na podstawie art. 8 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 4064/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. L 395, s. 1) w zmienionym brzmieniu obowiązującym w czasie wydania owej decyzji, jako że była ona zobowiązana do zbadania zgodnie z tym przepisem, czy rozpatrywana koncentracja mogła stworzyć lub umocnić pozycję dominującą mogącą zakłócić znacznie skuteczną konkurencję na wspólnym rynku lub na jego znacznej części. Jak wskazano w pkt 44 powyżej, Komisja nie jest natomiast zobowiązana do precyzyjnego określenia w decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 rynku, którego dotyczy jej dochodzenie.

57 Co więcej, nie ma żadnych przeszkód, aby uznać, że jedno naruszenie prawa konkurencji lub że powiązane naruszenia mogą powodować skutki na odrębnych rynkach produktowych i być przedmiotem, przynajmniej na etapie wydania decyzji na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003, tego samego dochodzenia Komisji.

58 Na koniec kwestia, czy inspektorzy, jak twierdzą skarżące, przeprowadzili „ekspedycję badawczą” w pomieszczeniach Nexans France, jest uzależniona od wystarczającego charakteru poszlak, którymi dysponowała Komisja przy wydawaniu decyzji w sprawie kontroli, aby uzasadnić ingerencję w sferę prywatnej działalności skarżących dotyczącą wszystkich rodzajów kabli elektrycznych, a zatem powinna być zbadana w ramach drugiego zastrzeżenia.

59 Zastrzeżenie pierwsze należy zatem oddalić.

W przedmiocie drugiego zastrzeżenia dotyczącego okoliczności, że Komisja dysponowała wystarczająco poważnymi poszlakami pozwalającymi podejrzewać naruszenie reguł konkurencji przez skarżące tylko w sektorze podmorskich kabli wysokiego napięcia

60 Skarżące utrzymują, że informacje, którymi dysponowała Komisja, dotyczyły ewentualnego zachowania antykonkurencyjnego jedynie w sektorze kabli podmorskich. Analizę tę potwierdza z jednej strony okoliczność, że gdy Komisja przybyła w celu przeprowadzenia kontroli w pomieszczeniach Nexans France w dniu 28 stycznia 2009 r., zwróciła się ona o zorganizowanie spotkania z niektórymi pracownikami Nexans France z tego sektora, a z drugiej strony – brzmienie komunikatu prasowego opublikowanego przez Komisję po przeprowadzeniu kontroli. Jednakże pomimo konkretnych informacji, jakie znajdowały się w jej posiadaniu, Komisja zdaniem skarżących nadmiernie rozszerzyła przedmiot i cel kontroli oraz przeprowadziła „ekspedycję badawczą" w pomieszczeniach tego przedsiębiorstwa.

61 Komisja twierdzi zasadniczo, że przedsiębiorstwo będące adresatem decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 jest zobowiązane do współpracy z nią nie tylko w odniesieniu do przedmiotu kontroli, tzn. produktów lub usług objętych tą decyzją, lecz w odniesieniu do całej działalności danego przedsiębiorstwa. Co więcej, twierdzi ona, że dysponowała wystarczająco poważnymi poszlakami, aby nakazać kontrolę dotyczącą wszystkich rodzajów kabli elektrycznych i materiałów związanych z tymi kablami.

62 W tym względzie w pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że – jak twierdzi Komisja – przysługujące jej uprawnienia dochodzeniowe byłyby bezużyteczne, gdyby musiała się ona ograniczyć do żądania przedstawienia dokumentów, które byłaby ona w stanie wcześniej precyzyjnie określić. Przeciwnie, prawo to daje możliwość poszukiwania różnych elementów informacji, które nie są jeszcze znane lub w pełni zidentyfikowane. Bez takiej możliwości Komisja nie byłaby w stanie zgromadzić informacji niezbędnych do kontroli w przypadku odmowy współpracy lub obstrukcji ze strony zainteresowanych przedsiębiorstw (ww. w pkt 41 wyrok w sprawach połączonych Hoechst przeciwko Komisji, pkt 27; wyrok Sądu z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie T-59/99 Ventouris przeciwko Komisji, Rec. s. II-5257, pkt 122).

63 W drugiej kolejności korzystanie z tej możliwości poszukiwania różnych elementów informacji, które nie są jeszcze znane lub w pełni zidentyfikowane, umożliwia Komisji zbadanie niektórych dokumentów handlowych przedsiębiorstwa będącego adresatem decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003, nawet jeżeli ona nie wie, czy są związane z działalnością, której dotyczy ta decyzja, w celu sprawdzenia, czy taka sytuacja ma miejsce, oraz uniknięcia sytuacji, że dane przedsiębiorstwo ukryje przed Komisją dowody istotne dla dochodzenia pod pretekstem, iż nie są one objęte jego przedmiotem.

64 Jednakże pomimo powyższego, gdy Komisja przeprowadza kontrolę w pomieszczeniach przedsiębiorstwa na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003, jest zobowiązana ograniczyć swe poszukiwania do działalności tego przedsiębiorstwa związanej z sektorami wskazanymi w decyzji nakazującej przeprowadzenie kontroli, a zatem stwierdziwszy, po zbadaniu, że dany dokument lub informacja nie należy do tej działalności, powstrzymać się od jego wykorzystania do celów dochodzenia.

65 Gdyby bowiem Komisja nie podlegała takiemu ograniczeniu, przede wszystkim miałaby ona w praktyce możliwość w każdym przypadku, gdy dysponuje poszlaką pozwalającą jej podejrzewać, że przedsiębiorstwo naruszyło reguły konkurencji w konkretnej dziedzinie swej działalności, przeprowadzenia kontroli dotyczącej całej tej działalności i mającej ostatecznie na celu wykrycie istnienia wszelkich naruszeń owych reguł, jakich mogło dopuścić się to przedsiębiorstwo, co jest niezgodne z ochroną sfery prywatnej działalności osób prawnych gwarantowaną jako prawo podstawowe w społeczeństwie demokratycznym.

66 Następnie ciążący na Komisji obowiązek wskazania celu i przedmiotu kontroli w decyzjach wydanych na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 miałby czysto formalny cel, w przypadku gdyby był zdefiniowany w sposób sugerowany przez Komisję. Orzecznictwo, zgodnie z którym obowiązek ten ma w szczególności na celu umożliwienie zainteresowanym przedsiębiorstwom określenia zakresu ich obowiązku współpracy, nie byłby spełniony, gdyż obowiązek ten ulegałby systematycznie rozszerzeniu na całą działalność przedsiębiorstw, których to dotyczy.

67 Należy zatem stwierdzić, że w niniejszej sprawie Komisja miała obowiązek dysponowania wystarczająco poważnymi poszlakami uzasadniającymi przeprowadzenie kontroli w pomieszczeniach skarżących i dotyczącymi całej ich działalności odnoszącej się do kabli elektrycznych i materiałów związanych z tymi kablami, aby wydać decyzję w sprawie kontroli.

68 Skarżące opierają się w skardze na dwóch podstawach w celu poparcia swojego twierdzenia, zgodnie z którym Komisja dysponowała tylko informacjami dotyczącymi ewentualnego zachowania antykonkurencyjnego w sektorze podmorskich kabli wysokiego napięcia. Z jednej strony twierdzą one, że Komisja oświadczyła w komunikacie prasowym z dnia 3 lutego 2009 r., iż przeprowadziła kontrole w pomieszczeniach producentów tylko tych kabli. Z drugiej strony utrzymują, że w trakcie kontroli Komisja wykazała zainteresowanie niektórymi pracownikami Nexans France z tego sektora.

69 Należy zaznaczyć, że w dniu złożenia skargi w sekretariacie Sądu skarżące nie miały dostępu do poszlak, którymi dysponowała Komisja przy wydawaniu decyzji w sprawie kontroli i na których opierała swe podejrzenia. Co więcej, Komisja nie była zobowiązana do poinformowania ich o tych poszlakach (zob. podobnie ww. w pkt 39 wyrok w sprawach połączonych Dow Chemical Ibérica i in. przeciwko Komisji, pkt 45, 51).

70 W takich okolicznościach nie można wymagać od skarżących, aby poza poszlakami określonymi w pkt 68 powyżej przedstawiły dowody na poparcie ich twierdzenia, zgodnie z którym Komisja dysponowała tylko informacjami dotyczącymi ewentualnego zachowania antykonkurencyjnego w sektorze podmorskich kabli wysokiego napięcia.

71 Praktyczną konsekwencją takiego wymogu byłoby bowiem to, że przedsiębiorstwo będące adresatem decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 nie byłoby w stanie zakwestionować wystarczająco poważnego charakteru poszlak, którymi dysponowała Komisja w celu wydania tej decyzji, co uniemożliwiałoby Sądowi skontrolowanie, czy owa decyzja nie ma arbitralnego charakteru.

72 Należy zatem stwierdzić, że przynajmniej w sytuacji, gdy przedsiębiorstwa będące adresatami decyzji wydanej na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 przedstawią, jak w niniejszej sprawie, pewne dane podające w wątpliwość wystarczająco poważny charakter poszlak, którymi dysponowała Komisja w celu wydania takiej decyzji, sąd Unii powinien zbadać te poszlaki i dokonać kontroli ich wystarczająco poważnego charakteru.

73 W odpowiedzi na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r. Komisja poinformowała Sąd o poszlakach, którymi dysponowała przed wydaniem decyzji w sprawie kontroli, które jej zdaniem uzasadniały nakazanie kontroli w pomieszczeniach skarżących dotyczącej wszystkich rodzajów kabli elektrycznych.

74 W tym względzie Komisja przede wszystkim wskazała, że konkurent skarżących (zwany dalej „podmiotem wnioskującym o złagodzenie sankcji") poinformował ją ustnie w dniu 21 listopada 2008 r. w ramach programu łagodzenia sankcji ustanowionego w drodze jej komunikatu z dnia 8 grudnia 2006 r. w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (Dz.U. C 298, s. 17) o istnieniu kartelu dotyczącego podziemnych i podmorskich kabli wysokiego napięcia, do którego zdaniem Komisji skarżące należały (zwanego dalej „podejrzewanym kartelem") oraz o istnieniu „porozumienia [*poufne*] dotyczącego umów odnoszących się do kabli elektrycznych

średniego napięcia". O tym ostatnim porozumieniu zwanym [*poufne*] powiadomiono w dniu [*poufne*] Bundeskartellamt (niemiecki federalny urząd kartelowy). Na koniec [*poufne*] zastąpiło zdaniem Komisji wcześniejsze „porozumienie [*poufne*]", zwane [*poufne*], zgłoszone w [*poufne*] Bundeskartellamt.

75 Komisja załączyła do swej odpowiedzi na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r. kopię dwóch wersji z lat [*poufne*] i [*poufne*] oraz kopię [*poufne*].

76 Następnie Komisja zaznaczyła, że kontrola nie mogła ograniczać się do podziemnych i podwodnych kabli wysokiego napięcia, ponieważ:

— [*poufne*] dotyczyło kabli elektrycznych średniego napięcia [*poufne*], a [*poufne*] dotyczyło kabli napięcia o dolnym zakresie do [*poufne*];

— podmiot wnioskujący o złagodzenie sankcji [*poufne*] nie był już nawet w stanie sprawdzić [*poufne*], czy doszło do [*poufne*] zachowania o charakterze zmowy związanego z kablami średniego napięcia;

— poprzednie dochodzenia prowadzone przez Komisję w zakresie kontroli koncentracji potwierdziły brak jasnego i ostatecznego rozróżnienia pomiędzy kablami elektrycznymi wysokiego, średniego i niskiego napięcia [decyzja Komisji z dnia 19 lipca 2000 r. (sprawa COMP/M.1882 – Pirelli/BICC), motywy 14–32 (zob. pkt 56 powyżej); decyzja Komisji z dnia 5 lipca 2005 r. (sprawa COMP/M.3836 – Goldman Sachs/Pirelli Cavi e Sistemi Energia/Pirelli Cavi e Sistemi Telecom), pkt 12, 13; decyzja Komisji z dnia 6 stycznia 2006 r. (sprawa COMP/M.4050 – Goldman Sachs/Cinven/Ahlsell)].

77 Na rozprawie Komisja uzupełniła swą odpowiedź na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r. w powyższej kwestii. Komisja twierdziła, że zgodnie z informacjami przekazanymi jej w dniu 21 listopada 2008 r. przez podmiot wnioskujący o złagodzenie sankcji podejrzewany kartel istniał przynajmniej od 2001 r. i został zorganizowany jako kontynuacja [*poufne*]. Ponadto podmiot wnioskujący o złagodzenie sankcji poinformował ją, że nie może zagwarantować, iż kartel ten nie dotyczył innych kabli niż kable podziemne i podwodne wysokiego napięcia [*poufne*]. W tych okolicznościach Komisja mogła podejrzewać istnienie naruszenia art. 81 WE dotyczące wszystkich kabli elektrycznych.

78 Również na rozprawie skarżące wskazały, że po złożeniu repliki miały dostęp do akt administracyjnych Komisji, do których należą [*poufne*], [*poufne*] i oświadczenie ustne podmiotu wnioskującego o złagodzenie sankcji z dnia 21 listopada 2008 r., oraz podniosły, iż Komisja nie może podejrzewać na podstawie tych dokumentów, że podejrzewany kartel dotyczy wszystkich kabli elektrycznych. Z jednej strony dokumenty te były bowiem bardzo dawne i dotyczyły porozumień [*poufne*] zgłoszonych organowi ochrony konkurencji i przez ten organ zatwierdzonych. Z drugiej strony podmiot wnioskujący o złagodzenie sankcji sprecyzował, że nie wie o istnieniu żadnego naruszenia prawa konkurencji dotyczącego kabli innych niż podziemne i podmorskie kable wysokiego napięcia.

79 Sąd uznał za konieczne włączenie do akt sprawy oświadczenia podmiotu wnioskującego o złagodzenie sankcji, aby móc zbadać wystarczająco poważny charakter poszlak, którymi dysponowała Komisja. Jak zasugerowała sama Komisja w ramach swej odpowiedzi na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r., kopii tego oświadczenia zażądano od niej w ramach środka dowodowego określonego w pkt 21 powyżej. Uwagi przedstawione przez strony po tym, gdy skarżące mogły zapoznać się w sekretariacie Sądu z tym oświadczeniem, w przedmiocie wystarczająco poważnego charakteru informacji, którymi dysponowała Komisja, nie różnią się zasadniczo od uwag przedstawionych przez nie na rozprawie.

80 Wreszcie w ramach środków organizacji postępowania z dnia 21 grudnia 2011 r. Sąd zwrócił się do Komisji o wskazanie fragmentów wersji [*poufne*] i [*poufne*] przekazanych przez nią Sądowi, które, samodzielnie lub w połączeniu z oświadczeniem ustnym z dnia 21 listopada 2008 r. podmiotu wnioskującego o złagodzenie sankcji, leżały u podstaw podejrzeń dotyczących wszystkich rodzajów kabli elektrycznych przed wydaniem decyzji w sprawie kontroli.

81 Przede wszystkim należy zaznaczyć, że wskazane przez Komisję w odpowiedzi na to żądanie fragmenty interpretowane w świetle wersji [*poufne*] i [*poufne*] włączonych do akt sprawy oraz uwag, które Komisja przedstawiła w przedmiocie tych porozumień, ukazują, iż [*poufne*] wielu producentów wspólnotowych zawarło zgłoszone Bundeskartellamt porozumienia dotyczące wprowadzania do obrotu poza wspólnym rynkiem różnorodnych kabli elektrycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

82 Porozumienia te były [*poufne*].

83 Jak zasadniczo twierdzi Komisja, [*poufne*] i [*poufne*], jedyne porozumienia wśród rozważanych porozumień, które nie były ograniczone do podwodnych lub podziemnych kabli wysokiego napięcia, były porozumieniami przewidującymi [*poufne*]. [*poufne*]

84 Jednakże istnienie [*poufne*] i [*poufne*], które są dawnymi, publicznymi, zgłoszonymi organowi ochrony konkurencji danego państwa członkowskiego i zasadniczo zgodnymi z regułami konkurencji Unii porozumieniami, nie stanowi samo w sobie wystarczająco poważnej poszlaki co do okoliczności, że niektóre podmioty będące stronami tych porozumień zawarły później z innymi producentami tajne porozumienia niezgodne z owymi regułami i dotyczące tych samych produktów.

85 W tym względzie należy zauważyć, że wbrew temu, co twierdziła Komisja na rozprawie, żadna z informacji zawartych w aktach sprawy nie pozwala powiązać podejrzewanego kartelu z [*poufne*] lub z [*poufne*]. Z dokumentów, które Komisja przedstawiła Sądowi, nie wynika również, że podejrzewany kartel został zorganizowany jako kontynuacja tych porozumień.

86 Natomiast, po pierwsze, z akt sprawy wynika [*poufne*].

87 Po drugie, [*poufne*] podmiot wnioskujący o złagodzenie sankcji [*poufne*] jasno wskazał w swym oświadczeniu z dnia 21 listopada 2008 r., jak słusznie twierdzą skarżące [*poufne*].

88 Po trzecie, z akt sprawy wynika [*poufne*].

89 Następnie należy zaznaczyć, że wśród decyzji w zakresie kontroli koncentracji, które zdaniem Komisji ukazują, że nie istnieje jasne rozróżnienie pomiędzy kablami elektrycznymi w zależności od ich napięcia, figuruje decyzja w sprawie Pirelli/BICC (zob. pkt 56 powyżej). W motywie 32 tej decyzji – wbrew temu, co Komisja twierdziła w swej odpowiedzi na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r. – doszła ona do następującego wniosku:

„[P]rodukcja i sprzedaż kabli elektrycznych [niskiego i średniego napięcia] z jednej strony oraz kabli elektrycznych [wysokiego napięcia i bardzo wysokiego napięcia] z drugiej strony stanowią odrębne rynki. Po pierwsze, nie istnieje żadna zastępowalność pomiędzy tymi produktami z punktu widzenia popytu. Po drugie, koszty i terminy związane z przejściem od produkcji niskich napięć do wyższych napięć są istotne. Po trzecie, ograniczona z punktu widzenia podaży zastępowalność nie równoważy skutków braku zastępowalności z punktu widzenia popytu. […] Wreszcie konieczne jest dokonanie rozróżnienia pomiędzy z jednej strony asortymentem [niskiego i średniego napięcia] a z drugiej strony poziomem wyższego napięcia ([wysokiego i bardzo wysokiego napięcia]), ze względu na odmienne wymogi konkurencji, które regulują popyt i podaż tych produktów. Komisja jednakże uważa, że nie istnieją wystarczające dowody, by twierdzić, iż olejowe kable elektryczne bardzo wysokiego napięcia stanowią odrębny rynek produktowy od rynku kabli [bardzo wysokiego napięcia] produkowanych

innymi technikami (głównie w drodze [wytłaczania polietylenu usieciowanego]), z uwagi na to, że wszyscy producenci i znaczna większość klientów europejskich uważają, iż te rodzaje kabli są zamienne" [tłumaczenie nieoficjalne].

90 Z decyzji tej wynika zatem, że wbrew temu, co twierdziła Komisja w odpowiedzi na środki organizacji postępowania z dnia 20 września 2011 r., przed wydaniem decyzji w sprawie kontroli doszła ona do wniosku, że istnieją znaczące różnice pomiędzy kablami wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

91 W takich okolicznościach należy uznać, że Komisja nie wykazała, iż dysponowała wystarczająco poważnymi poszlakami w celu nakazania kontroli dotyczącej wszystkich rodzajów kabli elektrycznych i materiałów związanych z tymi kablami.

92 Powyższy wniosek oparty wyłącznie na analizie informacji, którymi Komisja dysponowała przy wydawaniu decyzji w sprawie kontroli, potwierdza ponadto z jednej strony twierdzenie samej Komisji w pkt 36 dupliki, zgodnie z którym brzmienie decyzji w sprawie kontroli pozwalało skarżącym zrozumieć, iż kontrola nie będzie dotyczyła „jakichkolwiek kabli elektrycznych", a z drugiej strony okoliczność, że Komisja przyznaje, iż ograniczyła swoje dochodzenie w trakcie kontroli do rodzajów kabli elektrycznych przykładowo wymienionych w decyzji w sprawie kontroli.

93 Należy natomiast uznać, że przed wydaniem decyzji w sprawie kontroli Komisja dysponowała wystarczająco poważnymi poszlakami, aby nakazać przeprowadzenie kontroli dotyczącej podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych wysokiego napięcia i materiałów związanych z tymi kablami.

94 Należy zatem uwzględnić niniejszą część zarzutu, w zakresie, w jakim dotyczy ona kabli elektrycznych innych niż podmorskie i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia oraz materiałów związanych z tymi innymi kablami. Omawianą tu część zarzutu należy oddalić w pozostałym zakresie.

W przedmiocie części drugiej dotyczącej nadmiernie szerokiego zasięgu geograficznego decyzji w sprawie kontroli

95 Skarżące utrzymują, że jedyną wskazówką udzieloną w decyzji w sprawie kontroli w przedmiocie zasięgu geograficznego dochodzenia jest to, że porozumienia lub uzgodnione praktyki, których dotyczy ta decyzja, mają „prawdopodobnie światowy zasięg". Decyzja w sprawie kontroli nie wskazuje, że niektóre przedsięwzięcia zlokalizowane poza obszarem Unii mogą wpływać na wspólny rynek, będącej jedyną sytuacją, w jakiej przedsięwzięcia te mogłyby podlegać art. 81 WE. Przedsięwzięcia podmorskiego okablowania elektrycznego wysokiego napięcia są, ponadto, bardzo zlokalizowane. Jednakże Komisja skopiowała dokumenty dotyczące przedsięwzięć realizowanych na Środkowym Wschodzie lub w Azji. To zachowanie jest „szczególnie szkodliwe" z uwagi na poziom współpracy istniejący pomiędzy różnymi organami ochrony konkurencji. Nexans France wyraźnie zastrzegła swe prawa dotyczące kwestii, czy te dokumenty były objęte decyzją w sprawie kontroli, lecz nie znając dokładnego zasięgu dochodzenia, nie była w stanie określić zakresu swego obowiązku współpracy. Stanowi to naruszenie praw podstawowych skarżących, w tym ich prawa do obrony, ich prawa do rzetelnego procesu, ich prawa do nieoskarżania samych siebie oraz przysługującego im prawa do domniemania niewinności.

96 Komisja kwestionuje argumenty skarżących.

97 Wbrew temu, co utrzymują skarżące, wskazując, że podejrzewane porozumienia lub uzgodnione praktyki mają „prawdopodobnie zasięg światowy", Komisja szczegółowo opisała zakres działania podejrzewanego kartelu. Stopień precyzji decyzji w sprawie kontroli w odniesieniu do zasięgu geograficznego ewentualnych naruszeń prawa konkurencji, których istnienie Komisja podejrzewała, należy zatem uznać za wystarczający.

98 Jednakże argumenty skarżących można interpretować w ten sposób, że zarzucają one Komisji nie to, iż zbyt niejasno wskazała zasięg geograficzny podejrzewanego kartelu, lecz samą możliwość włączenia do zakresu zastosowania decyzji w sprawie kontroli dokumentów dotyczących rynków geograficznych o zasięgu lokalnym usytuowanych poza obszarem wspólnego rynku, nie precyzując powodów, z jakich zachowanie danego przedsiębiorstwa na tych rynkach może zakłócać konkurencję na wspólnym rynku.

99 W tym względzie należy zaznaczyć, że sam tytuł rozporządzenia nr 1/2003 wskazuje na to, że uprawnienia przyznane Komisji w drodze tego rozporządzenia mają na celu wprowadzenie w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 WE i 82 WE. Te dwa postanowienia zabraniają przedsiębiorstwom niektórych zachowań w zakresie, w jakim mogą one wpływać na handel między państwami członkowskimi oraz w jakim ich celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku. W związku z tym Komisja może korzystać ze swych uprawnień kontrolnych tylko w celu wykrycia takich zachowań. Komisja nie jest zatem uprawniona do przeprowadzenia kontroli w pomieszczeniach przedsiębiorstwa, jeżeli podejrzewa istnienie porozumienia lub uzgodnionej praktyki, których skutki mają miejsce wyłącznie na rynku lub na kilku rynkach znajdujących się poza obszarem wspólnego rynku. Nic natomiast nie stoi na przeszkodzie zbadaniu przez nią dokumentów dotyczących tych rynków w celu wykrycia zachowań mogących wpływać na handel między państwami członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku.

100 Należy zatem oddalić niniejszą część zarzutu.

101 W świetle całości powyższych rozważań należy uwzględnić żądanie stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie kontroli, w zakresie, w jakim dotyczy ona kabli elektrycznych innych niż podmorskie i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia oraz materiałów związanych z tymi kablami, a w pozostałym zakresie należy je oddalić.

2. *W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów*

W przedmiocie dopuszczalności

W przedmiocie dopuszczalności opinii prawnej załączonej do repliki

102 Komisja twierdzi, że opinia prawna załączona do repliki na poparcie argumentów skarżących dotyczących dopuszczalności żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów (żądań drugiego i trzeciego) jest niedopuszczalna. Powołuje się ona na dwa zarzuty niedopuszczalności: pierwszy oparty zasadniczo na naruszeniu art. 5 ust. 3 i 7 instrukcji dla sekretarza Sądu wydanych w dniu 5 lipca 2007 r. (Dz.U. L 232, s. 1) oraz drugi oparty na okoliczności, że sporna opinia nie popiera argumentów wyraźnie podniesionych w replice i zawiera wyjaśnienia, które nie są w niej ujęte.

– W przedmiocie pierwszego zarzutu niedopuszczalności opartego na naruszeniu art. 5 ust. 3 i 7 instrukcji dla sekretarza Sądu

103 Komisja wskazuje, że art. 5 ust. 3 i 7 instrukcji dla sekretarza Sądu zabrania skarżącym przekazywania dokumentów procesowych innym osobom niż ich adwokaci. Tymczasem autorzy spornej opinii, którzy nie są adwokatami skarżących, zapoznali się z odpowiedzią na skargę.

104 Artykuł 5 ust. 3 instrukcji dla sekretarza Sądu stanowi:

„Adwokaci, radcowie prawni lub pełnomocnicy stron występujących w sprawie przed Sądem lub osoby należycie przez nie upoważnione mają prawo do przeglądania w sekretariacie oryginałów dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym przedłożonych Sądowi akt administracyjnych, oraz żądania odpisów lub wyciągów z pism procesowych i rejestru.

[…]”.

105 Co więcej, art. 5 ust. 7 instrukcji dla sekretarza Sądu brzmi następująco:

„Akta sprawy ani dokumenty procesowe nie są udostępniane podmiotom trzecim, czy to prywatnym, czy publicznym, bez wyraźnej zgody prezesa Sądu lub jeżeli sprawa jest jeszcze w toku – przewodniczącego składu orzekającego w tej sprawie, udzielanej po wysłuchaniu stron. Zgoda może być udzielona wyłącznie na podstawie wniosku złożonego na piśmie, szczegółowo uzasadniającego istnienie interesu prawnego w dostępie do akt”.

106 W niniejszej sprawie sporną opinię podpisały dwie osoby, które wskazano jedynie z nazwiska. Z akt sprawy nie wynika, że te dwie osoby są adwokatami. W każdym razie, jak podkreśla Komisja, z jednej strony osób podpisujących opinię nie wymieniono wśród adwokatów, którym skarżące udzieliły pełnomocnictwa do reprezentowania ich przed Sądem w niniejszej sprawie, a z drugiej strony z akt sprawy nie wynika, że osoby te zostały należycie upoważnione przez tych adwokatów do zapoznania się z aktami sprawy. Tymczasem autorzy owej opinii mieli dostęp do odpowiedzi na skargę, ponieważ wielokrotnie ją przytaczają, co skarżące potwierdziły na rozprawie.

107 Niemniej okoliczność, że autorzy spornej opinii nie są adwokatami stron lub osobami należycie przez strony upoważnionymi do zapoznania się z aktami sprawy, nie pozwala uznać, że są oni podmiotami trzecimi niemającymi prawa dostępu do akt sprawy w rozumieniu art. 5 ust. 3 i 7 instrukcji dla sekretarza Sądu.

108 Wspomniane przepisy, które zmierzają głównie do uregulowania dostępu do akt sprawy w sekretariacie Sądu, należy bowiem interpretować w świetle ich celu. Odzwierciedlają one ogólną zasadę prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, zgodnie z którą strony mają prawo do obrony swoich interesów niezależnie od wszelkich wpływów zewnętrznych i która wymaga, aby strona, której udzielono dostępu do dokumentów procesowych innych stron, wykorzystała to prawo tylko w celu obrony własnych interesów z wyłączeniem jakiegokolwiek innego celu (zob. podobnie i analogicznie wyrok Sądu z dnia 17 czerwca 1998 r. w sprawie T-174/95 Svenska Journalistförbundet przeciwko Radzie, Rec. s. II-2289, pkt 135–137; postanowienie prezesa Sądu z dnia 16 marca 2007 r. w sprawie T-345/05 R V przeciwko Parlamentowi, niepublikowane w Zbiorze, pkt 70, 71). To z tego powodu Sąd uznał, że ujawnienie dokumentów procesowych przez stronę podmiotom trzecim, w sytuacji gdy dokumenty te nie zostały przekazane w celu obrony interesów tej strony, stanowi nadużycie proceduralne (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Svenska Journalistförbundet przeciwko Radzie, pkt 139).

109 Artykuł 5 ust. 3 i 7 nie stoi natomiast na przeszkodzie temu, aby strona w sprawie umożliwiła biegłemu zapoznanie się z dokumentem procesowym, jeżeli ma to na celu ułatwienie opracowania przez owego biegłego dokumentu na potrzeby obrony interesów tej strony, wykorzystanego tylko do celów postępowania.

110 W świetle powyższego pierwszy zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Komisję należy oddalić.

– W przedmiocie drugiego zarzutu niedopuszczalności, zgodnie z którym sporna opinia nie popiera argumentów wyraźnie podniesionych w replice i zawiera wyjaśnienia, które nie są w niej ujęte

111 Komisja twierdzi, że sporną opinię można uwzględnić tylko w zakresie, w jakim popiera ona argumenty wyraźnie podniesione w replice. W opinii zaś przedstawiono argumentację prawną w przedmiocie dopuszczalności, zamiast popierać lub uzupełnić okoliczności faktyczne lub prawne wyraźnie wskazane w replice. Co więcej, wprowadza ona argumenty, które nie zostały zawarte w replice.

112 W tym względzie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 21 statutu Trybunału Sprawiedliwości i art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania przed Sądem skarga powinna zawierać przedmiot sporu oraz zwięzłe przedstawienie podnoszonych zarzutów. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, aby skarga była dopuszczalna, konieczne jest, by istotne okoliczności faktyczne i prawne, na których się opiera, wynikały, choćby w sposób zwięzły, lecz spójny i zrozumiały, z samej treści skargi. Choć sama treść skargi może zostać wsparta lub uzupełniona, w przypadku kwestii szczególnych, odesłaniami do poszczególnych fragmentów dokumentów do niej załączonych, ogólne odesłanie do innych dokumentów, nawet załączonych do skargi, nie może zastąpić braku istotnych elementów argumentacji prawnej, które zgodnie ze wspomnianymi powyżej przepisami muszą być zawarte w niej samej. Ponadto nie do Sądu należy poszukiwanie i odnajdywanie w załącznikach zarzutów i argumentów, które mogłyby być podstawą skargi, albowiem załączniki spełniają funkcję wyłącznie dowodową i dokumentacyjną (wyrok Sądu z dnia 17 września 2007 r. w sprawie T-201/04 Microsoft przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3601, pkt 94 i przytoczone tam orzecznictwo).

113 Taka wykładnia art. 21 statutu Trybunału i art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania przed Sądem dotyczy również warunków dopuszczalności repliki, której celem, zgodnie z art. 47 § 1 tego regulaminu, jest uzupełnienie skargi (zob. ww. w pkt 112 wyrok w sprawie Microsoft przeciwko Komisji, pkt 95 i przytoczone tam orzecznictwo).

114 W niniejszej sprawie na sporną opinię powołano się w replice tylko dwukrotnie. Przede wszystkim w replice wskazano, nie przedstawiając innych wyjaśnień, że wniosek, do którego dochodzą autorzy spornej opinii po zakończeniu badania kwestii dopuszczalności żądań drugiego i trzeciego, jest również tym, który przedstawiono w replice, nie wskazując, do których konkretnych punktów tego trzynastostronicowego załącznika się odwołano. Następnie w replice wskazano, że sporna opinia potwierdza oświadczenie, zgodnie z którym prawo do odmowy składania zeznań na swoją niekorzyść i ochrona przed arbitralną ingerencją władz publicznych w sferę działalności prywatnej każdej osoby są prawami podstawowymi, stanowiącymi część zasad ogólnych prawa wspólnotowego. W związku z tym sporną opinię należy uwzględnić tylko w odniesieniu do tej ostatniej wskazówki (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 24 maja 2007 r. w sprawie T-151/01 Duales System Deutschland przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1607, pkt 78, 81).

W przedmiocie dopuszczalności żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów

115 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem do aktów, które mogą być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności w rozumieniu art. 230 WE, zaliczają się środki wywołujące wiążące skutki prawne, które mogą mieć wpływ na interesy strony skarżącej, w istotny sposób zmieniając jej sytuację prawną (wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 1981 r. w sprawie 60/81 IBM przeciwko Komisji, Rec. s. 2639, pkt 9; wyrok Sądu z dnia 18 grudnia 1992 r. w sprawach połączonych od T-10/92 do T-12/92 i T-15/92 Cimenteries CBR i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-2667, pkt 28).

116 Co do zasady środki pośrednie, których celem jest przygotowanie decyzji końcowej, nie stanowią więc aktów zaskarżalnych. Z orzecznictwa wynika jednak, że decyzje wydane w ramach postępowania przygotowawczego, które same stanowiły akty zamykające procedurę specjalną, odrębną od tej, której zadaniem jest umożliwienie Komisji podjęcia decyzji co do istoty, wywołujące wiążące skutki prawne, które mogą wywrzeć wpływ na interesy strony skarżącej i zmienić w istotny sposób jej sytuację

prawną, także stanowią akty zaskarżalne (ww. w pkt 115 wyrok w sprawie IBM przeciwko Komisji, pkt 10, 11; wyrok Sądu z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawach połączonych T-213/01 i T-214/01 Österreichische Postsparkasse i Bank für Arbeit und Wirtschaft przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1601, pkt 65).

117 Komisja utrzymuje, że żądania stwierdzenia nieważności spornych aktów są niedopuszczalne. Akty te stanowią jej zdaniem w odniesieniu do decyzji w sprawie kontroli jedynie akty czysto wykonawcze i nie zmieniają w istotny sposób sytuacji prawnej skarżących.

118 Skarżące twierdzą, że sporne akty zmieniły w znaczący sposób ich sytuację prawną oraz poważnie i nieodwracalnie wpłynęły na ich podstawowe prawa do życia prywatnego i do obrony. Powinny one zatem zostać uznane za akty zaskarżalne. Po pierwsze, ponieważ nie były one przewidziane w decyzji w sprawie kontroli, akty te nie mogą stanowić środków wykonawczych. Po drugie, forma danego środka jest bez znaczenia dla kwestii, czy wywołuje on wiążące skutki prawne. Tymczasem sporne akty wiążą skarżące, które są zobowiązane do podporządkowania się im, aby uniknąć obowiązku zapłacenia podwyżki kwoty grzywny, za której zapłatę będą ewentualnie odpowiedzialne lub nawet, aby uniknąć narażenia się na sankcje. Akty te są zatem podobne do żądań udzielenia informacji sformułowanych na podstawie art. 18 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003, to jest przepisu, który wyraźnie przewiduje możliwość zaskarżenia takich środków. Po trzecie, sporne akty ograniczyły skarżącym możliwość bronienia się w ramach dochodzeń w zakresie konkurencji przed innymi sądami. Wreszcie, po czwarte, decyzja o sporządzeniu kopii wielu plików informatycznych i twardego dysku komputera pana C wywołała skutki prawne, ponieważ te nośniki informatyczne zawierały takie dane osobowe jak korespondencja elektroniczna, adresy itp. chronione prawem do życia prywatnego i tajemnicą korespondencji.

119 Przede wszystkim należy zaznaczyć, że sporne akty są środkami pośrednimi, których jedynym celem jest przygotowanie wydania przez Komisję decyzji końcowej na podstawie art. 81 ust. 1 WE. Na podstawie tych aktów Komisja skopiowała niektóre pliki informatyczne znalezione w trakcie kontroli i uzyskała wyjaśnienia dotyczące konkretnych dokumentów również znalezionych w trakcie kontroli, aby sprawdzić występowanie i zakres danej sytuacji faktycznej lub prawnej, w odniesieniu do której dysponowała już informacjami, a mianowicie podejrzewanego kartelu, w celu przygotowania w razie konieczności decyzji końcowej dotyczącej tej sytuacji.

120 Następnie z art. 20 ust. 2 lit. c) i e) rozporządzenia nr 1/2003 wynika, że zarówno pobieranie w jakiejkolwiek formie kopii lub wyciągów z wszelkich dokumentów handlowych, bez względu na rodzaj ich nośnika, przedsiębiorstwa objętego kontrolą nakazaną na podstawie art. 20 ust. 4 tego rozporządzenia, jak również żądanie od pracowników lub przedstawicieli tego przedsiębiorstwa wyjaśnień w przedmiocie dokumentów związanych z przedmiotem i celem tej kontroli stanowią środki wykonawcze decyzji, na podstawie której nakazano kontrolę. W samej decyzji w sprawie kontroli przewidziano, że Nexans France powinna pozwolić inspektorom na skopiowanie dokumentów handlowych, jak również udzielić im na miejscu „wyjaśnień […] dotyczących przedmiotu i celu kontroli” (zob. pkt 3 powyżej).

121 Jak Komisja słusznie twierdzi, każda kontrola nakazana na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 wiąże się z wyborem dokumentów do zbadania i, ewentualnie, do skopiowania oraz z określeniem pytań, jakie należy zadać pracownikom lub przedstawicielom danych przedsiębiorstw w związku z przedmiotem i celem kontroli. To właśnie na podstawie decyzji nakazującej przeprowadzenie kontroli, a nie na podstawie innego odrębnego aktu wydanego podczas kontroli, przedsiębiorstwa te są zobowiązane umożliwić Komisji skopiowanie rozważanych dokumentów i zezwolić swoim pracownikom i przedstawicielom na udzielenie żądanych wyjaśnień.

122 Porównanie art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 2 lit. c) i e) rozporządzenia nr 1/2003 pozwala również na stwierdzenie, że kopia dokumentów i żądania wyjaśnień dokonane podczas kontroli stanowią środki wykonawcze decyzji nakazujących przeprowadzenie kontroli.

123 W pierwszej kolejności w art. 18 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003 przewidziano bowiem, że żądania udzielenia informacji skierowane do przedsiębiorstw na podstawie tego przepisu mogą być przedmiotem odrębnego środka zaskarżenia. Nic natomiast nie wskazano w rozporządzeniu nr 1/2003 w odniesieniu do wyjaśnień żądanych podczas kontroli i kopii dokumentów sporządzonej w ich trakcie.

124 W drugiej kolejności z art. 18 ust. 1 i 3 rozporządzenia nr 1/2003 wynika, że Komisja może na podstawie tych przepisów zwrócić się do przedsiębiorstw lub związków przedsiębiorstw o dostarczenie wszelkich koniecznych informacji. Natomiast na podstawie art. 20 ust. 2 lit. e) tego rozporządzenia Komisja może żądać tylko wyjaśnień co do faktów lub dokumentów dotyczących przedmiotu i celu kontroli.

125 Należy zatem uznać, że kopii każdego dokumentu i sformułowania każdego pytania w toku kontroli nie można uznać za akty odrębne od decyzji, na podstawie której nakazano przeprowadzenie kontroli, lecz za środki wykonawcze do tej decyzji.

126 Na koniec należy podkreślić, iż jak twierdzi Komisja, nie mogłaby ona ukarać skarżących z tego powodu, że odmówiły jej możliwości skopiowania rozważanych dokumentów i udzielenia pełnej odpowiedzi na pytania zadane przez inspektorów panu C bez wydania decyzji na podstawie art. 23 ust. 1 lit. c) i d) rozporządzenia nr 1/2003. Od decyzji tej, odrębnej od decyzji w sprawie kontroli, a także od decyzji końcowej wydanej na podstawie art. 81 ust. 1 WE, mógłby przysługiwać środek zaskarżenia, w ramach którego Sąd byłby powołany do zbadania, czy kopia dokumentów, których to dotyczy, jak również uzyskanie wyjaśnień żądanych przez Komisję na podstawie spornych aktów, naruszyły podstawowe prawa skarżących do życia prywatnego i do obrony, jak twierdzą skarżące.

127 W celu poparcia swojej tezy, zgodnie z którą sporne akty wywołują wiążące skutki prawne, które mogą wywrzeć wpływ na ich interesy i zmienić w istotny sposób ich sytuację prawną, oraz ewentualnie same stanowią akty kończące postępowanie szczególne, odrębne od tego, którego celem jest umożliwienie Komisji wydania rozstrzygnięcia co do istoty w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 116 powyżej, skarżące powołują się na wyrok Trybunału z dnia 18 maja 1982 r. w sprawie 155/79 AM & S Europe przeciwko Komisji, Rec. s. 1575 i na wyrok Sądu z dnia 17 września 2007 r. w sprawach połączonych T-125/03 i T-253/03 Akzo Nobel Chemicals i Akcros Chemicals przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3523.

128 W tym względzie należy zaznaczyć, że skarżące w sprawach, w których wydano wymienione w poprzednim punkcie wyroki, twierdziły przed Komisją, że niektóre dokumenty, jakich przedstawienia Komisja od nich zażądała podczas kontroli nakazanej na podstawie rozporządzenia Rady nr 17 z dnia 6 lutego 1962 r., pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. [81 WE] i [82 WE] (Dz.U. 1962, 13, s. 204), lub w jego następstwie, były objęte ochroną poufnego charakteru informacji wymienianych między adwokatem a klientem. W tym właśnie kontekście sąd uznał, że decyzja, w której Komisja oddala wniosek o objęcie ochroną danych dokumentów, wywołuje skutki prawne w stosunku do danych przedsiębiorstw w zakresie, w jakim odmawia im ona możliwości skorzystania z ochrony przewidzianej w prawie wspólnotowym, oraz ma charakter ostateczny i niezależny od decyzji końcowej, dotyczącej stwierdzenia naruszenia reguł konkurencji (ww. w pkt 127 wyrok w sprawach połączonych Akzo Nobel Chemicals i Akcros Chemicals przeciwko Komisji, pkt 46; zob. podobnie także ww. w pkt 127 wyrok w sprawie AM & S Europe przeciwko Komisji, pkt 27, 29–32).

129 Tymczasem skarżące nie twierdziły przy wydawaniu spornych aktów, że dokumenty skopiowane przez Komisję lub informacje uzyskane przez nią na podstawie tych aktów korzystały z ochrony przewidzianej w prawie Unii podobnej do ochrony, jaką objęto poufny charakter informacji wymienianych między adwokatem a klientem. W sytuacji gdy Komisja postanowiła skopiować te dokumenty i zwrócić się do skarżących o przedstawienie tych informacji, nie wydała ona zatem decyzji odmawiającej skarżącym możliwości skorzystania z tej ochrony.

130 W odniesieniu do dokumentów skopiowanych podczas kontroli należy bowiem przypomnieć, że skarżące zachowały oryginały w formie papierowej lub w formie elektronicznej i są w stanie poznać charakter i treść tych dokumentów. Pomimo to skarżące nie wskazały konkretnych dokumentów lub części dokumentów, które miałyby korzystać z ochrony przewidzianej w prawie Unii. Skarżące ograniczają się do utrzymywania, że Komisja nie miała prawa skopiować tych dokumentów w celu przeprowadzenia ich analizy w swych biurach w późniejszym terminie. Zdaniem skarżących powinny one były zostać przeanalizowane w pomieszczeniach Nexans France, ponieważ Komisja mogła sporządzić tylko kopię dokumentów istotnych dla dochodzenia. Należy zatem uznać, że skarżące nie zarzucają Komisji, iż zapoznała się z niektórymi konkretnymi dokumentami objętymi ochroną lub je skopiowała, lecz to, że przeanalizowała je w swych biurach w Brukseli, a nie w pomieszczeniach Nexans France i zachowała je aż do chwili badania.

131 Co się tyczy pytań zadanych panu C podczas kontroli, z akt sprawy wynika, że skarżące, którym towarzyszyli ich adwokaci, nie wyraziły żadnego sprzeciwu, aby Komisja uzyskała żądane informacje. Komisja nie mogła zatem przy zadawaniu tych pytań wydać decyzji odmawiającej skarżącym możliwości skorzystania z ochrony przewidzianej w prawie Unii.

132 Z powyższego wynika, że spornych aktów nie można uznać za akty zaskarżalne. Zgodność tych aktów z prawem mogłaby być tylko zbadana – oprócz w ramach skargi o stwierdzenie nieważności decyzji o nałożeniu sankcji wymienionej w pkt 126 powyżej – w ramach skargi wniesionej ewentualnie na decyzję końcową wydaną przez Komisję na podstawie art. 81 ust. 1 WE. Sądowa kontrola dotycząca warunków, w jakich przeprowadzono kontrolę, wchodzi bowiem w zakres skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej ewentualnie na decyzję końcową wydaną przez Komisję na podstawie tego postanowienia (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 20 kwietnia 1999 r. w sprawach połączonych od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 i T-335/94 Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-931, pkt 413, 414).

133 Ponadto jeżeli skarżące uważają, że akty, na których podstawie Komisja sporządziła kopię szeregu plików informatycznych i twardego dysku komputera pana C w celu przeprowadzenia ich analizy w swych biurach w późniejszym terminie i zwróciła się do niego o udzielenie dalszych wyjaśnień dotyczących dokumentów znalezionych podczas kontroli, są niezgodne z prawem i że w ich wyniku poniosły one szkodę, która może powodować odpowiedzialność Unii, mogą one wnieść przeciwko Komisji skargę o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej. Skarga taka nie należy do środków kontroli ważności aktów Unii wywołujących wiążące skutki prawne, które mogą mieć wpływ na interesy strony skarżącej, lecz przysługuje w sytuacji, gdy zainteresowany poniósł szkodę z racji bezprawnego postępowania instytucji (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 12 września 2006 r. w sprawie C-131/03 P Reynolds Tobacco i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-7795, pkt 82, 83).

134 Żądania stwierdzenia nieważności spornych aktów należy zatem uznać za niedopuszczalne.

3. *W przedmiocie żądań od czwartego do siódmego*

135 Jak zauważają same skarżące, ich żądania od czwartego do siódmego mają na celu, by Sąd orzekł w przedmiocie ewentualnych skutków stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie kontroli i spornych aktów.

136 Jak zatem twierdzi Komisja, skarżące zmierzają do uzyskania od Sądu oświadczenia dotyczącego skutków ewentualnego wyroku stwierdzającego nieważność, które stanowiłoby także sformułowany pod adresem Komisji nakaz w sprawie jego wykonania. Jako że w ramach kontroli zgodności z prawem sprawowanej na podstawie art. 230 WE Sąd nie jest władny do wydawania wyroków deklaratoryjnych (zob. podobnie postanowienie Trybunału z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie C-224/03 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-14751, pkt 20–22) ani nakazów, nawet gdy odnoszą się one do sposobu wykonania jego wyroków (postanowienie Trybunału z dnia 26 października 1995 r.

w sprawach połączonych C-199/94 P i C-200/94 P Pevasa i Inpesca przeciwko Komisji, Rec. s. I-3709, pkt 24), wniosek skarżących należy uznać za oczywiście niedopuszczalny (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 4 lutego 2009 r. w sprawie T-145/06 Omya przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-145, pkt 23).

137 Z całości powyższych rozważań wynika, że należy stwierdzić nieważność decyzji w sprawie kontroli, w zakresie, w jakim dotyczy ona kabli elektrycznych innych niż podmorskie i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia oraz materiałów związanych z tymi innymi kablami. Skargę należy oddalić w pozostałym zakresie.

W przedmiocie kosztów

138 Na podstawie art. 87 § 3 akapit pierwszy regulaminu postępowania przed Sądem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron oraz w wypadkach szczególnych Sąd może postanowić, że koszty zostaną rozdzielone albo że każda ze stron poniesie własne koszty.

139 Ponieważ zasadnicze żądania skarżących nie zostały uwzględnione, należy postanowić, że pokrywają one oprócz własnych kosztów połowę kosztów poniesionych przez Komisję.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

1) Stwierdza się nieważność decyzji Komisji C(2009) 92/1 z dnia 9 stycznia 2009 r. nakazującej Nexans SA i wszystkim bezpośrednio lub pośrednio kontrolowanym przez nią przedsiębiorstwom, włącznie z Nexans France SAS, poddanie się kontroli na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 [WE] i 82 [WE] w zakresie, w jakim dotyczy ona kabli elektrycznych innych niż podmorskie i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia oraz materiałów związanych z tymi innymi kablami.

2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

3) Nexans i Nexans France pokrywają własne koszty oraz połowę kosztów poniesionych przez Komisję Europejską.

4) Komisja pokrywa połowę własnych kosztów.

Truchot Martins Ribeiro Kanninen

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 14 listopada 2012 r.

Spis treści

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu 2

Przebieg postępowania i żądania stron 4

Co do prawa 6

1. W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie kontroli 7

W przedmiocie części pierwszej odnoszącej się do nadmiernie szerokiego i niejasnego charakteru gamy produktów objętych decyzją w sprawie kontroli 7

Uwagi wstępne 7

W przedmiocie pierwszego zastrzeżenia dotyczącego nieścisłości decyzji w sprawie kontroli w odniesieniu do oznaczenia objętych nią produktów 9

W przedmiocie drugiego zastrzeżenia dotyczącego okoliczności, że Komisja dysponowała wystarczająco poważnymi poszlakami pozwalającymi podejrzewać naruszenie reguł konkurencji przez skarżące tylko w sektorze podmorskich kabli wysokiego napięcia 11

W przedmiocie części drugiej dotyczącej nadmiernie szerokiego zasięgu geograficznego decyzji w sprawie kontroli 15

2. W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów 16

W przedmiocie dopuszczalności 16

W przedmiocie dopuszczalności opinii prawnej załączonej do repliki 16

– W przedmiocie pierwszego zarzutu niedopuszczalności opartego na naruszeniu art. 5 ust. 3 i 7 instrukcji dla sekretarza Sądu 16

– W przedmiocie drugiego zarzutu niedopuszczalności, zgodnie z którym sporna opinia nie popiera argumentów wyraźnie podniesionych w replice i zawiera wyjaśnienia, które nie są w niej ujęte 18

W przedmiocie dopuszczalności żądań stwierdzenia nieważności spornych aktów 18

3. W przedmiocie żądań od czwartego do siódmego 21

W przedmiocie kosztów 22